

INITIATIEFVOORSTEL

Zaaknummer:	Z25-098665	Behandelend ambtenaar:	
Voorstel van:	Raadsleden Van der Steenhoven & Slump	Maikel Tönnissen	
Datum:	11 september 2025	06 8137 0193	
Portefeuillehouder:	Wethouder Berkhout	raadsgriffie@amstelveen.nl	
		Griffie	

Onderwerp

Mogelijkheid tot herstel: "Ik heb me vergist"

Raadsbesluit

Initiatiefnemers stellen de raad voor te besluiten:

1. Een lokale pilot 'mogelijkheid tot herstel van een fout' in het leven te roepen;
2. Deze pilot in te stellen voor 2 jaar, waarbij inwoners op eenvoudig wijze een door henzelf gemaakte fout eenmalig kunnen melden;
3. Bij de afhandeling van een fout uit te gaan van goede trouw;
4. De pilot onder de aandacht te brengen bij Amstelveense inwoners.

Samenvatting

De gemeente Amstelveen versterkt en vereenvoudigt haar mogelijkheden om relatief kleine fouten van inwoners met potentieel grote gevolgen te repareren, en waar relevant eigen beleid aan te scherpen. Alle inwoners van Amstelveen krijgen tijdens de duur van de pilot de mogelijkheid tot eenmalig herstel van fouten. Eventuele gevolgen zoals het opleggen van een boete worden teruggedraaid als inwoners gebruikmaken van deze mogelijkheid tot herstel van fouten.

Doel

Het evenwichtiger maken van de machtsbalans tussen inwoners en overheid, waarbij de 'menselijke maat' versterkt wordt door het invoeren van een mogelijkheid tot herstel van fouten voor alle inwoners van Amstelveen. Een zichtbaar en meetbaar bijkomstig resultaat is het verminderen van bezwaarprocedures en formele klachten.

Prestatie

Gezien de potentiële brede scope van de mogelijkheid tot herstel, krijgt het college de ruimte om onder andere (juridische) haken en ogen uit te zoeken en op basis daarvan zelf de scope te bepalen van de pilotfase. Voorbeelden van te herstellen fouten waar de raad aan denkt zijn parkeerboetes, naheffingsaanslagen, incorrect verstrekte informatie en onvolledig aangevraagde vergunningen. Het college wordt gevraagd om in de pilotfase 5 à 10 soorten fouten te identificeren die veel voorkomen, eenvoudig te repareren zijn en/of verstrekkende gevolgen hebben voor inwoners. De raad wordt over de uiteindelijke keuze en voortgang met enige regelmaat geïnformeerd, in ieder geval bij het startmoment en halverwege de pilot. Na afronding van de pilot besluit de raad op basis van een evaluatie en voorstel vanuit het college over de voortgang van de mogelijkheid tot herstel.

Belangrijke kaders voor de raad zijn daarbij:

1. Alle inwoners krijgen de mogelijkheid om een fout te repareren. Bedrijven en niet-ingezetenen van Amstelveen zijn voorsnog in deze pilot van de herstelmogelijkheid uitgesloten.
2. De mogelijkheid tot herstel gaat nadrukkelijk om persoonlijke, kleinschalige fouten. Dat wil zeggen dat er niet evident sprake is van kwade wil of opzet, noch dat de fout heeft gezorgd



voor gevaarlijke situaties of nadelige gevolgen voor anderen. De fout is daarbij eenmalig gemaakt, en geen herhaling van een eerder gemaakte fout door de betreffende inwoner. Er is geen sprake van het maken van bezwaar of het instellen van beroep.

3. In het tweede kwartaal van 2026 start de pilot met een voorlichtingscampagne voor inwoners.
4. De pilot wordt in het najaar van 2028 geëvalueerd en besproken door de raad. Als indicator voor succes stelt de raad dat er bij verschillende domeinen binnen de gemeenten 25 keer gebruik is gemaakt van de mogelijkheid tot herstel per jaar. Bij een evaluatie met positief resultaat maakt een voorstel voor langdurige implementatie onderdeel uit van de besluitvorming, inclusief eventuele noodzakelijke aanpassingen in beleidskaders.

Voorgeschiedenis en context

Er is al de mogelijkheid van het instellen van bezwaar en beroep tegen beslissingen van de lokale overheid. Ook kunnen inwoners klachten indienen via de gemeente of de gemeentelijke ombudsman. Daarnaast is de gemeente actief bezig met de 'menselijke maat', en vanuit deze principes coulant richting inwoners waar mogelijk. Echter, deze maatregelen zijn nu versnipperd, niet altijd makkelijk vindbaar of aan te vragen door Amstelveners en nog niet van toepassing op alle processen waar de raad daartoe mogelijkheden ziet. De mogelijkheid tot herstel van fouten voorziet in een directe, praktische mogelijkheid om (mogelijk al te grote) gevolgen van overheidsbeslissingen op fouten van inwoners terug te draaien op basis van herstel van die fout door inwoners.

Gezond, weldenkend handelen kan haaks staan op soms kwetsbare of minder zelfredzame omstandigheden van inwoners. Ook worden er vaak ingewikkelde eisen aan de inwoners gesteld, en is de regelgeving soms moeilijk te doorgronden. De gemeente investeert al veel tijd en aandacht in het zo begrijpelijk mogelijk formuleren van alle communicatie-uitingen, maar het is denkbaar dat inwoners in de hectiek van het lezen van brieven en andere communicatie soms gewoonweg dingen over het hoofd zien of verkeerd begrijpen. Daar komt bij dat een fout dan snel gemaakt is en niet of moeilijk te herstellen. Inwoners kunnen in een (onbedoelde) fuik terechtkomen en dan is het zicht op een oplossing vaak ver weg. De mogelijkheid tot herstel van een fout biedt een mogelijkheid daarvoor en voorkomt escalatie en mogelijk onnodige kosten.

De mogelijkheid tot herstel van fouten is een unieke toevoeging aan mogelijkheden van inwoners om de machtsbalans tussen inwoners en overheid meer in evenwicht te brengen. Het biedt bovendien een mogelijkheid om schrijnende gevallen voor te zijn.

Het initiatief sluit aan bij andere initiatieven zoals het programma 'menselijke maat' en kan parallel gelezen worden aan het recht van herstel van gedupeerden, zoals is vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Herstel Toeslagen.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

1. Proactief en progressief vooruitlopen op landelijk initiatief

In navolging van landelijke initiatieven voor een 'vergisrecht' bij het aanvragen van sociale regelingen (Hoofdlijnenakkoord 2024, Derde voortgangsbrief herijking sociale verzekeringen, 24-09-2024), te komen tot een eigen Amstelveense mogelijkheid tot herstel van fouten voor inwoners. Dat betekent dat herstelmogelijkheid als uitgangspunt gaat dienen bij de uitvoering van dat beleid. Het herstellen van fouten wordt daarmee gegarandeerd aan inwoners, vooruitlopend op en ruimer dan een landelijke wettelijke basis (er zijn immers ook lokale regelingen en verordeningen waar een mogelijkheid tot herstel toegepast kan worden).



2. Pilot geeft ruimte voor zorgvuldig onderzoek, experimenteren en reflectie
Om uitvoering te geven aan de mogelijkheid tot herstel van een fout, stellen de initiatiefnemers voor via een pilot van 2 jaar op een laagdrempelige en gemakkelijke manier fouten te melden. Dit kan op het moment dat een administratieve opvolging (bijvoorbeeld een boete) al is opgelegd of zoveel eerder, wanneer de inwoner zich realiseert dat hij een fout heeft gemaakt. Voorbeelden van fouten zijn incorrect aanmelden van incidentele verhuur van ruimte, parkeerboetes, naheffingsaanslagen, kapvergunningen, milieuvergunningen, incorrect aanvragen van inkomensregelingen of melden van bijverdiensten/aanvullende inkomsten. Het college krijgt de ruimte om minimaal 5 soorten fouten te selecteren en in de pilotfase mee te experimenteren, oefenen en uitwerken. Alle inwoners krijgen de mogelijkheid om deze categorieën fouten te repareren. Bedrijven en niet-ingezetenen van Amstelveen zijn vooralsnog in deze pilot van de herstelmogelijkheid uitgesloten.
3. Evaluatietool voor gemeente zelf & blijven werken aan vertrouwen van inwoners in lokale overheid
Naast het bevorderen van werken aan een op vertrouwen gestoelde relatie tussen inwoners en overheid kan de gemeente via de pilot waardevolle informatie verzamelen (leren van fouten) en zo komen tot herformuleren van regels die moeilijk na te leven zijn of een onrechtvaardige uitwerking hebben. De toegang wordt laagdrempelig en kleinschalig vormgegeven.
4. Een fout maken is menselijk
Uitgangspunt is dat fouten maken menselijk is en dat een fout die een inwoner wil herstellen te goeder trouw is gemaakt. Het uitgangspunt is dat er geen sanctie wordt opgelegd, tenzij er evident sprake is van kwade wil of opzet.
Het gaat hier uitdrukkelijk niet om het maken van bezwaar of instellen van beroep of het indienen van een klacht. Het gaat niet over de rechtmatigheid van de opgelegde boete, maar dat een fout in beginsel kan worden hersteld zonder hieruit voortkomende sancties. Belangrijke criteria zijn: Ten eerste, de fout heeft niet gezorgd voor gevaarlijke situaties of nadelige gevolgen van anderen, omdat er dan andere belangen in het spel kunnen zijn. Ten tweede, de fout is niet eerder gemaakt door betreffende inwoner.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Een alternatieve mogelijkheid zou het uitwerken van hardheidsclausules van bestaande verordening(en) zijn. Dit is naar mening van de initiatiefnemers een te beperkte uitvoering op een breder geconstateerde problematiek. De raad wenst het college een duidelijke uitspraak en kader mee te geven, en ruimte te laten voor de uitwerking en realisatie daarvan. Uitwerking van bestaande hardheidsclausules of alternatieve kleinschalige maatregelen zou daar een logisch onderdeel van kunnen zijn.

Participatie

Het college wordt verzocht om bij de nadere uitwerking van de evaluatie de inwoners die gebruik hebben gemaakt van de herstelmogelijkheid hun mening te vragen en deze mee te nemen in de evaluatie. Bij de besluitvorming in 2028 zou, afhankelijk van de uiteindelijke scope, ook inwonersparticipatie moeten plaatsvinden en/of relevante adviesgremia zoals de participatieraad sociaal domein moeten worden betrokken.



Kanttekeningen en risico's**1. Landelijke wet- of regelgeving**

Het is mogelijk dat tijdens de duur van de pilot er landelijke wet- en regelgeving of richtlijnen ontstaan. Lokaal beleid is hier te allen tijde ondergeschikt aan: tegenstrijdigheden worden aangepast en eventuele overlap valt vervolgens buiten de scope van de pilot.

2. Risico op misbruik

Het is niet ondenkbaar dat sommige inwoners als calculerende burgers alle mogelijkheden willen benutten om ergens hun gelijk te halen en dan bijvoorbeeld naast een klacht en bezwaar ook hun 'recht op herstel' komen halen. Ondanks dat risico gaan wij in dit voorstel ervan uit dat de meeste Amstelveners niet uitgaan van dat principe en gaat dit voorstel in de basis uit van vertrouwen.

Financiën

Voor de pilot stelt de raad incidenteel inrichtings- en uitvoeringskosten van €50.000 per jaar beschikbaar, op te nemen in de begroting 2026 en 2027. De kosten worden gedekt uit de Algemene Reserve.

Bij een positieve evaluatie van de pilot wordt het college verzocht om een realistische inschatting te maken voor de structurele uitvoering en bijkomende kosten, waaronder personele inzet. De evaluatie wordt daarom uiterlijk bij de begrotingsbehandeling in 2028 behandeld in de raad.

Vervolgstappen

1. Publicatie van het initiatiefvoorstel en genomen besluit.
2. Naar inzicht college uitwerking van de pilot voor 2 jaar (2026-2028), waarbij de raad in ieder geval bij de start en halverwege de pilotfase informatie ontvangt.
3. Na twee jaar vindt een evaluatie plaats. Bij een positieve eindevaluatie kent de behandeling ook een structureel uitvoeringsvoorstel, met budgettering en eventuele beleidsaanpassingen.

Evaluatie

Zie onder 'vervolgstappen'.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Bijlagen

Geen.

Naam en ondertekening

Harmen van der Steenhoven
Raadslid D66

Gert Jan Slump
Raadslid GroenLinks